

Stanovisko MPSV k závěrům NKÚ – dávky sociální péče

Nejvyšší kontrolní úřad zveřejnil výsledky kontrolní akce, které se týkají činnosti Ministerstva práce a sociálních věcí. **Kontroloři prověřovali systém vyplácení dávek sociální péče osobám sociálně potřebným.**

NKÚ kontroloval Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo financí, Liberecký kraj, Ústecký kraj, Zlínský kraj a 19 vybraných obcí - obecních úřadů.

MPSV zaujalo k výsledkům kontroly tato stanoviska:

NKÚ: „Na základě zjištěných skutečností lze systém hodnotit jako složitý, administrativně náročný, neodpovídající již zcela novým sociálně ekonomickým podmínkám a změnám ve veřejné správě. Takto nastavený systém je v daném rozsahu obtížně říditelný a z hlediska způsobu financování nevhodný.“

„Výše prostředků vyplacených ze státního rozpočtu na dávky sociální péče se od roku 1998 více než zdvojnásobila a totéž platí i o výši výdajů čerpaných na dávky sociální péče osobám sociálně potřebným. Výdaje státního rozpočtu na dávky sociální péče v roce 2003 dosáhly výše 14 145 mil. Kč, z toho výdaje na dávky sociální péče osobám sociálně potřebným činily 10 181 mil. Kč.“

MPSV konstatuje, že kontrolní závěr NKÚ v zásadě odpovídá reálné situaci. Pokud jde o vyhodnocení - je třeba konstatovat, že **systém hmotné pomoci je až posledním sociálním opatřením státu ve prospěch klienta**, přičemž tento systém musí při posuzování individuální situace žadatele komunikovat s řadou veřejných, popř. státních institucí. Tento sociální systém proto bude vždy klást vysoké nároky na odbornou práci. Záměry vedoucí ke zvýšení účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti při poskytování hmotné pomoci budou znamenat zatížení informační báze tohoto systému dalšími podmínkami, aktivitou v individuální práci s klientem, ověřováním deklarovaných skutečností apod.

NKÚ: „Na základě šetření provedeného u kontrolovaných obcí lze konstatovat, že výši výdajů na dávky sociální péče osobám sociálně potřebným

negativně ovlivňuje i jejich zneužívání. Příčiny vidí sociální pracovníci zejména v tom, že nemohou často prokázat ani zřejmou nepravdivost údajů poskytovaných žadateli, event. příjemci podpor. Bez účinné spolupráce s ostatními úřady a institucemi nemohou obecní úřady situaci řešit.“

Toto tvrzení obsahuje dva aspekty. Problém je především v tom, co je to „zřejmá nepravdivost údajů“, když ji není možné prokázat. Druhou skutečností je ovšem fakt, že **system dávek sociální péče může pracovat pouze s údaji, které má k dispozici, popř. které legálně, vlastním řízením, získá.** Pokud jiné orgány nevyvíjejí aktivní činnost k odhalení nepravdivých údajů, pak sociální správa nemůže vytvářet vlastní, nové a náročnější orgány k odhalování černé práce, zatajování příjmů, manipulace v oblasti bydlení apod. Její výkon je pak přímo závislý na věrohodnosti výstupů jiných orgánů.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v době kontroly NKÚ připravovalo věcný záměr zákona o hmotné nouzi a sociálním začleňování a zákona o životním minimu, které by měly stávající systém dávek sociální péče osobám sociálně potřebným výrazně změnit. Zákon o hmotné nouzi by měl nabýt účinnosti 1. ledna 2007. Pokud jde o aktivity, které by měly být provedeny do tohoto data, sám kontrolní závěr NKÚ konstatuje, že reálné možnosti státu a MPSV zasahovat do procesu výplaty dávek sociální péče, zejména pak do kvalitativních podmínek, za nichž jsou tyto dávky poskytovány, jsou velmi omezené. Nicméně MPSV nadále metodicky povede v rámci svých možností (i kapacitních) příslušné orgány k tomu, aby systém dávek sociální péče dosáhl maximální efektivity.

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

Kateřina Beránková, tisková mluvčí MPSV, tel.: 221 922 359, e-mail: katerina.berankova@mpsv.cz

Vladimír Hrubý, vedoucí tiskového oddělení, tel.: 221 922 503, e-mail: vladimir.hruby@mpsv.cz

www.mpsv.cz, www.noviny-mpsv.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí vzniklo v roce 1990. Do jeho kompetence spadá sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské, apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovnost žen a mužů, migrace a integrace cizinců, oblast čerpání finanční pomoci z ESF, atd. V resortu pracuje přibližně 15 000 zaměstnanců. Mezi organizace, které MPSV metodicky řídí, patří úřady práce, Česká správa sociálního zabezpečení, Český úřad bezpečnosti práce, inspektoráty bezpečnosti práce, Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. MPSV přímo spravuje pět ústavů sociální péče - DÚSP Tlосkov, ÚSP Zbůch, ÚSP Brno-Chrlice, ÚSP Brno-Královo Pole a ÚSP Hrabyně. Mezi příspěvkové organizace v resortu patří Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, Institut výchovy bezpečnosti práce a Výzkumný ústav bezpečnosti práce.